

Kylli-täti ei häpeile sanoa, että on vanhus

Suomalaiset oppivat 1950-luvun lopulla tuntemaan taiteilija Kylli Kosken television kautta. Siihen, että häntä alettiin kutsua Kylli-tädiksi, on Teija Sopasella oma osuutensa.

- Teijan äiti oli luokkatoverini ja olimme perheystäviä. Muistan vielä hyvin, miten syötin Teijalle kaurapuuroa, kun hän oli kolmivuotias. Ryhtyessäni työskentelemään televisiossa Teija oli siellä kuuluttajana. Hän se sanoi minua Kylli-tädiksi, ja niin minusta sitten tuli Kylli-täti.

Televiisiotyön Kylli-täti aloitti vuonna 1957.

- Ensimmäinen ohjelma oli nimeltään Kärpänen, sitten tuli Lastenruutu. Mutta oli ohjelma mikä tahansa, aina lopuksi piirsin jotain ja kerroin sadun.

Ohjelmat olivat televisiotoinnin alkuaikoina suorina lähetyksiä, ja niissä saattoi sattua melkein mitä tahansa.

- Kerran kun olin jo satuni kertonut, lattiamanu toi käteeni lapun, jossa sanottiin, että ohjelman loppuun tarkoitettu viiden minuutin pi-

Taiteilija Kylli Koski ei kuulu niihin ihmisiin, jotka yrittävät keksiä kauniita sanoja välttääkseen kutsumasta itseään vanhukseksi.

- Jokaisesta, mannekiinista ja kauneuskuningattarestakin, tulee joskus vanhus, jos hänelle elonpäiviä suodaan. Se pitää hyväksyä, koska ikuisen nuoruuden lähde on olemassa.

Mutta vaikka Kylli-täti tunnustaa vanhuutensa, se ei ole häntä pysäyttänyt. Hän täyttää kesällä 90 vuotta ja tekee edelleen täysillä töitä: kiertää ympäri Suomea puhumassa ja keskustelemassa sekä maalaa jatkuvasti.

tuinen filmi "Meren pohjalla" oli hukkunut. Minut määrättiin puhumaan aiheesta, ja niin sitten keksin tarinan merenneidosta.

Kaikki Kylli-tädin kertomat sadut eivät olleet hänen omiaan, vaan hän käytti ja edelleen käyttää paljon muiden satuja: - Mielikirjailijani on Kansallisteatterin näyttelijätär Pirkko Karppi, joka on luvannut, että saan käyttää hänen tekstejään niin paljon kuin haluan.

Esiintyy edelleen televisiossa

Edelleenkin Kylli-täti esiintyy televisiossa. Häntä pyydetään milloin mihinkin, lähinnä aikuisten ohjelmiin.

- Olin viime vuonna Hyvissä, paikoissa ja rumissa, ja Simo Rantalainen kysyi, käytätkö alkoholia. Vastasin käyttäväni sivistyneesti ja hän tiedusteli mielujuomaani. Sanoin sen olevan konjakkia. Nyt koko Suomen kansa luulee minun juovan konjak-

kia kaiken aikaa ja saan sitä paljon lahjaksi. Pidän kuitenkin konjakkia lääkkeenä; sitä sairaanhoitaja-äitini antoi aina fingerporillisen, kun olin lapsena kipeä.

Kylli-täti nauraa myös muistellaan esiintymistään Asuntomarkkinoissa. - Kun minulle soitettiin sieltä, sanoin, että nyt on väärä numero: minä en myy enkä osta mitään.

Viimeksi häntä pyydettiin Herkuu ja Partanen-nimiseen ohjelmaan, mutta aika ei sopinut. - Onneksi. Yleensä en suostuessani tiedä lainkaan, millaisesta ohjelmasta on kysymys.

Dokumentti tekeillä

Parhaillaan TV-ykkönen tekee Kyllitädistä dokumenttia esitettäväksi hänen 90-vuotispäivänään heinäkuun 6. päivänä.

- Ensimmäisistä lähetyksistä, jotka olivat suorina, ei ole mitään aineistoa jäljellä, vaan ne menivät sen tien. Myöhemminkin nauhoja pidettiin

niin arvokkaina, että niiden päälle tehtiin uutta. He käyttivät kuitenkin sitä aineistoa, mitä on jäljellä.

Dokumenttia varten on filmattu myös uutta, mm. kolme päivää Kylli-tädin lapsuusmaisemissa Keski-Suomessa.

- Kun isäni vuonna 1915 kuoli, me muutimme äitini ja Antti-veljeni kanssa mummulaan Karstulaan. Se on minulle läheinen paikka, vaikka ei siellä enää olekaan jäljellä muuta kuin haudat.

Kylli-tädin elämästä kertovan ohjelman tekemistä jatketaan hänen 90-vuotisjuhlissaan, jotka hän järjestää poikansa luona Pälkäneellä. Kooste esitetään myöhemmin, todennäköisesti jouluna.

Lähestyvistä 90-vuotispäivästään huolimatta Kylli-täti ei ole lopettanut työntekoaan. Hän kiertää edelleen lasten päiväkodeissa, vanhainkodeissa sekä eri tilaisuuksissa puhumassa ja keskustelemassa ihmisten kanssa. Hän myös maalaa jatkuvasti akvarelleja. Lisäksi hän on innokas maailmanmatkaaja, vietti viimeksi vuosi sitten kolme kuukautta Keniassa.

Taideopiskelu alkoi vasta, Kun kunniallinen ammatti oli hankittu

Ammatteja Kylli-täti on pitkän elämänsä aikana ehtinyt hankkia enemmänkin.

- Kansakouluopettaja, kuvaamataidonopettaja, taidegraafikko ja taidemaalari, hän luettelee.

- Isäni kuoleman jälkeen minua kasvatti äidin lisäksi kuusi tätiä. Taidekouluun he eivät päästäneet ennen kuin olin hankkinut kunniallisen ammatin. Sitten vasta sain mennä Ateneumiin, kun minulla oli leipäpaperi.

- Halveksin siihen aikaan kansakoulunopettajan tutkintoani enkä halunnut minkäänlaiseksi opettajaksi. Mutta ei koskaan pitäisi sanoa ei koskaan. Avioeron jälkeen olin kiitollinen, että minulla oli sellainenkin ammatti.

Paitsi kansakoulunopettajana Kylli Koski on toiminut kuvaamataidon opettajana mm. poikanormaaliylyseossa, tyttönormaaliylyseossa, Helsingin juutalaisten yhteiskoulussa sekä opettajakorkeakoulussa. Eläkkeelle jäätyään hän piti vielä 26 vuotta Kylli-tädin koulua alle kouluikäisille. Edelleenkin hän kiertää lasten päiväkodeissa, erilaisissa juhlissa ja tilaisuuksissa sekä vanhainkodeissa puhu-

massa ja keskustelemassa. Lisäksi hän on Vanhus- ja Lähimmäispalveluliiton nimeämä Vuoden isoäiti.

- Esiintyessäni titteli yleensä muistetaan, se sopii ihmisten mielestä minulle. Mitään konkreettista hyvää se ei kuitenkaan ole tullessaan tuonut, kuten ei myöskään toinen vastikään saamani huomionosoitus: vuoden taksiasiakas.

Sairauksia ei pidä julistaa maailmalle

Eläkkeelle jäämisestä Kylli-tädillä ei ole lähestyvistä 90-vuotispäivästä huolimatta mitään suunnitelmia.

- Toinen pojistani moittii minua aina, etten osaa sanoa ei. Mutta miksi sanoisin ei, kun minusta on hauska tavata ihmisiä ja tunnen, että ehkä minulla on jotain annettavaa. Toinen poikani sanookin, että mene niin paljon kuin ikinä kerkiät.

- Eihän tämä tosin ikuisesti voi jatkua, kun olen jo näin vanha, hän kuitenkin tunnustaa.

- Jotkut sanovat, että hyvähän sinun on, kun olet niin terve. Kissan viikset, en ole ollenkaan terve, mutta en halua puhua koko ajan sairausistani kuten monet vanhat ihmi-

set. Minulla on vaikka mitä vikoja, mutta kun aamulla otan lääkkeeni, niin kyllä niillä päivän pärjää.

Sitten Kylli-täti vakavoituu.

- Minulle on jo määrätty kuolinpäiväkin, hän kertoo ja selittää: - Veljeni kuoli maaliskuun 18. päivänä, isäni kuolinpäivä oli 19.3. ja äitini 21.3. Ajattelen, että maaliskuun 20. on minua varten. Muistan sen aina maaliskuun 20. päivänä ja mietin, että onkohan se tänä vuonna. En kuitenkaan pelkää sitä, koska eihän täältä kukaan hengissä selviä. Olen istunut monen kuolinvuoteen äärellä, ja kaikki ne ovat olleet hyviä ja kauniita tapahtumia.

Ritva Mäkelä